

Ang Basahon ni Daniel - Numero Kuarenta ug Usa

Ang Propetikong Ministeryo ni Pablo: Pagdugtong sa Karaang Israel ngadto sa Espirituwal nga Israel

Jeff Pippenger
2024-01-05

Ang apostol nga si Pablo mao ang sumpay nga nagdugtong tali sa karaang Israel ug sa espirituhanong Israel, kay ang iyang ministeryo, ang iyang ngalan, ang iyang personal nga kahimtang, ug ang iyang propetikong buluhaton tanan nagpamatuod niining kamatuoran. Giila niya ang iyang kaugalingon ingon nga labing ubos sa mga apostol, kay gilutos niya ang katawhan sa Dios.

Kay ako mao ang labing ubos sa mga apostoles, ug dili takos nga tawgon nga apostol, tungod kay gilutos ko ang iglesia sa Dios. 1 Corinto 15:19.

Ang ngalan nga gihatag kaniya sa iyang pagkakabig mao si Pablo, nga nagpasabot og gamay o diyutay, kay siya mao ang labing ubos sa mga apostoles. Apan ang iyang orihinal nga ngalan mao si Saul, nga nagpasabot og “pinili”.

Unya si Ananias mitubag, Ginoo, nakadungog ako gikan sa daghan mahitungod niining tawhana, unsa kalabi ang daotan nga iyang nahimo batok sa imong mga balaan didto sa Jerusalem: Ug dinhi aduna siyay kagamhanan gikan sa mga pangulong saserdote sa paggapos sa tanan nga nagasawag sa imong ngalan. Apan ang Ginoo miingon kaniya, Lakaw sa imong dalan: kay siya pinili nga sudlanan alang kanako, sa pagdala sa akong ngalan sa atubangan sa mga Hentil, ug sa mga hari, ug sa mga anak sa Israel, Mga Buhat 9:13–15.

Si Saul “usa ka pinili nga sudlanan” aron magdala sa ebanghelyo ngadto sa mga Gentil, apan kinahanglan una siyang makabig ug mapainubsanon ngadto kang Pablo (gamay), kay siya magkinahanglan man nga mahimong gamhanan. Nasabtan ni Pablo nga ang iyang kusog makita diha sa iyang pagkagamay, o sa iyang kaluyahon.

Ug aron dili ako ipahitaas sa hilabihan tungod sa kadagaya sa mga pinadayag, gihatagan ako ug tunok sa unod, sinugo ni Satanas aron sa pagsagpa kanako, aron dili ako ipahitaas sa hilabihan. Mahitungod niining butanga, sa makatulo ako nagpakilooy sa Ginoo nga kini mopahawa unta gikan kanako. Ug siya miingon kanako, Ang akong grasya igo alang kanimo; kay ang akong gahum ginahingpit diha sa kaluya. Busa sa labing dakong kalipay magapasigarbo hinoon ako sa akong mga kaluya, aron ang gahum ni Cristo mopuyo sa ibabaw nako. Busa nagakalipay ako sa mga kaluya, sa mga pagpakaulaw, sa mga panginahanglan, sa mga paglutos, sa mga kalisdanan tungod kang Cristo: kay sa diha nga ako maluya, nan kusgan ako. 2 Corinto 12:7–10.

Si Saul “pinili,” apan aron siya mahimong kusgan siya gihimong gamay (Pablo). Gipili siya aron dad-on ang ebanghelyo ngadto sa mga Hentil, apan siya napili usab sa usa ka bahin tungod sa iyang kahibalo sa Daang Tugon.

Ilabi na gayud tungod kay nahibalo ako nga ikaw eksperto sa tanang mga batasan ug mga pangutana nga anaa sa taliwala sa mga Judio; busa nangamuyo ako kanimo nga paminawon mo ako nga may pailub. Ang akong paagi sa kinabuhi sukad sa akong pagkabatan-on, nga sa sinugdan didto sa taliwala sa akong kaugalingong nasod sa Jerusalem, nahibaloan sa tanang mga Judio; Nga nakaila kanako sukad pa sa sinugdan, kon buot lamang sila motestigo, nga sumala sa labing mahigpit nga pundok sa among relihiyon nagpuyo ako nga usa ka Fariseo. Mga Buhat 26:3–5.

Si Saul gibansay ni Gamaliel, nga giisip nga usa sa labing bantugang mga magtutudlo sa mga Kasulatan sa Daang Tugon.

Gitugot ang hangyo, ug “si Pablo mitindog sa hagdanan, ug misinyas pinaagi sa kamot ngadto sa katawhan.” Ang maong lihoc nakadani sa ilang pagtagad, samtang ang iyang paggawi nagmando ug pagtahod. “Ug sa diha nga may dakong kahilom na, misulti siya kanila sa pinulongang Hebreohanon, nga nagaingon, Mga tawo, mga igsoon, ug mga amahan, pamatia ninyo ang akong pangatarungan nga akong gihimo karon kaninyo.” Sa pagkadungog sa pamilyar nga mga pulong nga Hebreohanon, “sila mihilom pa gayud,” ug sa taliwala sa kinatibuk-ang kahilom mipadayon siya: “‘Sa pagkatinuod ako usa ka tawo nga Judeo, natawo sa Tarso, usa ka siyudad sa Cilicia, apan nagdako dinhi niining siyudara sa tiilan ni Gamaliel, ug gitudloan sumala sa hingpit nga paagi sa balaod sa mga amahan, ug madasigon ngadto sa Dios, maingon nga kamong tanan usab niining adlaw.’ Walay bisan kinsa nga makalimod sa mga pahayag sa apostol, kay ang mga kamatuoran nga iyang gihisgutan ilado kaayo sa daghan nga buhi pa niadtong panahona sa Jerusalem.” Mga Buhat sa mga Apostoles, 408.

Si Saul wala mapili sa walay hinungdan, ug usa sa piho nga mga katuyoan sa ministryo ni Pablo mao ang pagdugtong sa sagradong kasaysayan sa literal nga Israel ngadto sa sagradong kasaysayan sa espirituwal nga Israel. May kalabotan niini nga kamatuoran, siya ang nagsulat sa kadaghanan sa Bag-ong Tugon. Usa ka kapitulo sa iyang mga sinulat nagaila sa sukaranan alang sa balangkas sa mensahe sa unang manulonda ug usab alang sa balangkas sa mensahe sa ikatulong manulonda. Kining tekstoha maoy usa ka handumanan sa kasaysayan sa Adventismo nga nagaila sa kalainan tali sa mga manggialamon ug mga buang sa sinugdanan ug sa katapusan sa Adventismo.

Karon nangamuyo kami kaninyo, mga igsoon, mahitungod sa pag-abot sa atong Ginoong Jesu-Cristo ug sa atong panagtigom ngadto kaniya, nga dili kamo sa madali matarog sa hunahuna, ni mangalibog, bisan pinaagi sa espiritu, o pinaagi sa pulong, o pinaagi sa sulat nga daw gikan kanamo, nga ang adlaw ni Cristo haduol na. Ayaw tugoti nga may bisan kinsa nga maglimbong kaninyo sa bisan unsang paagi; kay kadtong adlaw dili moabot gawas kon moabot una ang pagtalikod, ug mapadayag ang tawong makasasala, ang anak sa kapildihan; nga mosupak ug magabayaw sa iyang kaugalingon labaw sa tanan nga gitawag nga Dios o gisimba; mao nga siya ingon nga Dios molingkod sa templo sa Dios, nga nagapakita sa iyang kaugalingon nga siya mao ang Dios. Wala ba kamo mahinumdom nga, sa diha pa nga anaa pa

ako uban kaninyo, gisuginlan ko kamo niining mga butanga? Ug karon kamo nasayod na kon unsa ang nagapugong aron siya mapadayag sa iyang panahon. Kay ang tinago sa kasal-anan nagalihok na daan; apan siya nga karon nagapugong, magapugong hangtud nga siya kuhaon gikan sa dalan. Ug unya mapadayag ang Dautan, nga laglagon sa Ginoo pinaagi sa espiritu sa iyang baba, ug pawalaon pinaagi sa kahayag sa iyang pag-abot; siya, kansang pag-abot sumala sa paglihok ni Satanas uban sa tanang gahum ug mga ilhanan ug bakak nga mga katingalahan, ug uban sa tanang paglimbong sa pagkadili-matarong diha kanila nga nangahanaw; tungod kay wala nila dawata ang gugma sa kamatuoran aron sila maluwas. Ug tungod niini ang Dios magapadala kanila ug kusog nga paglimbong, aron motuo sila sa bakak; aron silang tanan pagahukman nga silotan nga wala motoo sa kamatuoran, kondili nahimuot hinuon sa pagkadili-matarong. 2 Thessalonians 2:1–12.

Ang konteksto niini nga pahayag mao ang pagtagad sa pangutana kon kanus-a mobalik si Cristo sa ikaduhang higayon. Gipahinumdoman ni Pablo ang mga taga-Tesalonica nga iya nang natubag kaniadto ang maong kabalaka sa dihang siya miingon, “Remember ye not, that, when I was yet with you, I told you these things?” Si Pablo naninguha sa pagpugong sa mga igsoon nga dili malimbongan mahitungod sa hilisgutan sa “the coming of our Lord Jesus Christ, and by our gathering together unto him.”

Giila sa mga historyador nga ang katunga sa mensahe ni William Miller napasikad sa iyang pag-ila sa duha ka libo ug tulo ka gatus ka tuig sa Daniel kapitulo otso, ug bersikulo katorse. Ang laing katunga sa iyang mensahe, nga usahay dili mailhan, mao ang iyang buluhaton sa pagsalikway sa mga bakak nga pagtulon-an mahitungod sa Ikaduhang Pag-anhi ni Cristo.

Pinasukad sa bakak nga pamaagi sa mga Jesuita, dihay (ug anaa gihapon) usa ka inila nga bakak nga pagpanudlo nga makanunayon nga gisupak ni William Miller. Mao kini ang bakak nga pagpanudlo nga ang ikaduhang pag-anhi sa Ginoo pagaunhan sa usa ka libo ka tuig nga kalinaw nga gitawag og “temporal millennium,” nga gisupak usab ni Sister White.

Ang buhat ni Miller usab nagpalig-on sa kamatuoran bahin sa literal nga pagbalik ni Cristo, batok sa nagkalainlaing bakak nga mga panghunahuna mahitungod sa milenyo nga kaylap sa iyang kapanahonan. Si Pablo naghigot mahitungod sa Ikaduhang Pag-anhi diha sa 2 Tesalonica, busa ang maong teksto kabahin sa pagsabot ni Miller sa usa ka literal nga Ikaduhang Pag-anhi. Ang kapitulo mao ang “Present Truth” alang kang Miller.

Giila ni Pablo ang usa ka mahinungdanong sunod-sunod nga mga hitabo nga may kalabutan sa Ikaduhang Pag-abot, ug naghatag usab siya sa lohika kon nganong ang mga taga-Tesalonica dili angay magdahom sa pagbalik sa Ginoo sulod sa ilang kinabuhi. Miingon si Pablo, “Karon kami nagahangyo kaninyo, mga igsoon, mahitungod sa pag-anhi sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ug sa atong pagkatigum ngadto kaniya.” Ang pulong nga “nagahangyo” nagkahulogan ug pagpangutana. Gipalangkob ni Pablo sa pangatarongan ang mga bahin nga may kalabutan sa Ikaduhang Pag-abot ug gigiyahan ang iyang mga tigpaminaw pinaagi sa usa ka matang sa pagpangutana, nga gituyo aron makapukaw sa pagsusi sa iyang lohika sa iyang mga tigpaminaw.

Ang estruktura sa iyang lohika mao nga sa dili pa mobalik si Cristo sa ikaduhang higayon, ang pagkapapa kinahanglan nga mailhan ug maghari, ug nga sa dili pa motungha ang pagkapapa sa kasaysayan kinahanglan una nga adunay pagtalikod sa pagtuo. Ang maong pagtalikod sa pagtuo umaabot pa kaniadto, busa ang pagtungha sa pagkapapa anaa pa gani sa unahan niana. Busa, unsaon man sa bisan kinsa nga malimbongan sa paghunahuna nga haduol na ang pagbalik ni Cristo? Gigamit niya ang daghang mga simbolo sa pagkapapa aron pag-ila gayod kon kinsa kadtong gahum nga mapadayag human sa pagtalikod sa pagtuo. Gitawag niya ang pagkapapa nga “tawo sa sala,” kadtong “dautan,” “ang anak sa kalaglagan” ug ang “tinago sa kasal-anan.” Si Sister White hayag sa pag-ingon nga kining tanan mga simbolo nga nag-ila sa pagkapapa.

“Apan sa dili pa ang pag-anhi ni Cristo, may mga mahinungdanong kalamboan sa kalibotang relihiyoso nga pagatumanon, sumala sa gitagna sa profesiya. Ang apostol miingon: ‘Ayaw kamo sa madali pagkatay-og sa hunahuna, ni pagpakabalaka, bisan pinaagi sa espiritu, ni pinaagi sa pulong, ni pinaagi sa sulat nga daw gikan kanamo, nga ang adlaw ni Cristo haduol na. Ayaw tugoti nga bisan kinsa maglimbong kaninyo sa bisan unsang paagi: kay kadtong adlaw dili moabot, gawas kon moabot una ang pagkahulog sa pagtoo, ug ikapadayag ang tawo sa sala, ang anak sa kapildihan; nga mosupak ug magapahitas-on sa iyang kaugalingon labaw sa tanang ginganlang Dios, o nga ginasimba; aron siya ingon nga Dios molingkod sa templo sa Dios, nga nagapakita sa iyang kaugalingon nga siya mao ang Dios.’

“Ang mga pulong ni Pablo dili angay pagahubaron sa sayop. Dili angay itudlo nga siya, pinaagi sa pinasahi nga pagpadayag, nakapasidaan na sa mga taga-Tesalonica mahitungod sa dihadia nga pag-anhi ni Cristo. Ang maong baruganan magapahinabo ug kalibog sa pagtoo; kay ang kapakyasan sa gilaoman sa makadaghan mosangpot ngadto sa dili-pagtoo. Busa ang apostol mipahimangno sa mga igsoon nga dili modawat sa bisan unsang maong mensahe ingon nga gikan kaniya, ug dayon iyang gipasantop ang kamatuoran nga ang gahum sa pagkapapa, nga sa tin-aw kaayo gihulagway sa manalagna nga si Daniel, moabut pa ug makiggubat batok sa katawohan sa Dios. Hangtud nga kini nga gahum makahimo na sa iyang makamatay ug mapasipalahong buhat, kawang lamang alang sa iglesia ang pagpaabut sa pag-anhi sa ilang Ginoo. ‘Wala ba kamo mahinumdom,’ nangutana si Pablo, ‘nga sa diha pa ako uban kaninyo, gisuginlan ko na kamo niining mga butanga?’”

Makalilisang ang mga pagsulay nga moatake sa matuod nga iglesia. Bisin gani sa panahon nga nagsulat ang apostol, ang “tinago sa kasal-anan” nagsugod na sa pagbuhat. Ang mga kalamboan nga mahitabo sa umalabot mamahimo “sumala sa paglihok ni Satanas uban sa tanang gahum ug mga ilhanan ug bakak nga mga katingalahan, ug uban sa tanang paglimbong sa pagkadili-matarong diha kanila nga mangahanaw.”

“Ilabi na pagkasolemnang ang pamahayag sa apostol mahitungod niadtong mosalikway sa pagdawat sa ‘gugma sa kamatuoran.’ ‘Tungod niini nga hinungdan,’ siya mipahayag bahin sa tanan nga tinuyong mosalikway sa mga mensahe sa kamatuoran, ‘ang Dios magapadala kanila ug kusgan nga paglimbong, aron motoo sila sa bakak: aron silang tanan pagahukman sa silot nga wala motuo sa kamatuoran, kondili nalipay sa pagkadili-mataronganon.’ Ang mga tawo dili makasalikway nga walay silot sa mga pasidaan nga sa kalooy gipadala sa Dios ngadto kanila. Gikan niadtong nagapadayon sa pagtalikod niining mga pasidaan, kuhaon sa Dios ang

Iyang Espiritu, ug pasagdan sila ngadto sa mga paglimbong nga ilang gihigugma.” Acts of the Apostles, 265, 266.

Bisan tuod si Sister White diretso nga nag-ila sa “tawo sa sala,” kadtong “dautan,” “ang anak sa kapildihan” ug “ang tinago sa kasal-anan” gikan sa pahayag ni Pablo, ug nagtawag niini nga “ang gahum sa pagkapapa,” siya miingon pa ug labaw niini. Iyang giila nga kining mga simbolo nga gigamit ni Pablo sa pag-ila sa papa sa Roma, gitukod gikan sa basahon ni Daniel, sa dihang siya miingon, “The apostle therefore cautioned the brethren to receive no such message as coming from him, and he proceeded to emphasize the fact that the papal power, so clearly described by the prophet Daniel, was yet to rise and wage war against God’s people. Until this power should have performed its deadly and blasphemous work, it would be in vain for the church to look for the coming of their Lord.” Si Pablo nagbase sa bahin sa mensahe ngadto sa mga taga-Tesalonica nga nag-ila sa pagkapapa ibabaw sa Daniel kapitulo onse, ug bersikulo traynta ug sais.

Ug ang hari magabuhat sumala sa iyang kabubut-on; ug siya magabayaw sa iyang kaugalingon, ug magapadaku sa iyang kaugalingon labaw sa matag dios, ug magasulti ug kahibulongang mga butang batok sa Dios sa mga dios, ug mouswag hangtod nga matuman ang kapungot; kay kadtong gitagal pagabuhaton. Daniel 11:36.

Sa dihang giila ni Pablo ang papa ingon nga “Who opposeth and exalteth himself above all that is called God, or that is worshipped; so that he as God sitteth in the temple of God, shewing himself that he is God,” si Pablo nagpasabot pag-usab sa paghulagway sa manalagna nga si Daniel mahitungod sa “hari” nga nagbuhat “sumala sa iyang kabubut-on,” ug nagbayaw “sa iyang kaugalingon” ug nagpadaku “sa iyang kaugalingon labaw sa matag dios.” Ang papa mao ang hari nga nagsulti ug “marvelous things against the God of gods”, ug ang papa mao ang gahum nga “molampos hangtud nga ang” nahaunang “indignation” “matuman” sa 1798.

Ang Daniel onse, ug ang bersikulo traynta’y sais, hingpit nga mahinungdanon nga masabtan sa husto kon ang pagdugang sa kahibalo niadtong 1989 sabton sa husto. Tungod niini, ang bakak nga pagtulon-an nga ang hari sa maong bersikulo mao ang France, sumala sa pagpaila niini ni Uriah Smith, gipaila sa unang kaliwatan sa Adventismo (1863 ngadto sa 1888). Giusab ni Smith ang teksto sa bersikulo traynta’y sais gikan sa “ang” hari (nga mao ang pagkapapa nga gihulagway sa nangaging mga bersikulo) ngadto sa “usa ka” hari (bisan unsang hari) aron ikapasangil sa ateyistikong France ang mga kinaiya sa estilo sa pagsimba sa Roma, apan kana usa lamang ka panugdanan aron ipasulong ang iyang paboritong teyorya mahitungod sa Turkey nga mao ang hari sa amihanan sa bersikulo kuwarenta ug sa mosunod pa.

Si Satanas misugod sayo sa pagtabon sa kamatuoran nga ang hari diha sa maong bersikulo mao ang kapapahan, ug ang apostol nga si Pablo mao ang naghatag sa pagpamatuod ni Daniel ug ikaduhang saksi niini nga kamatuoran. Si Sister White maoy naghatag sa ikatulong saksi.

Dili lamang kay si Satanas naningkamot sa pagtabon sa kamatuoran nga ang hari sa maong bersikulo mao ang papa, kondili pinaagi usab sa pagpasayop sa pagdumala sa kamatuoran nga anaa sa maong bersikulo, gihimo usab ni Satanas nga malawom sa kangitngit ang kahulogan sa girepresentahan sa “kasuko” diha sa bersikulo. Ang pagkapapa diha sa bersikulo magamalampuson

hangtod sa 1798 sa dihang gidala ngadto kaniya ang makamatay nga samad niini. Ang 1798 mao ang katapusan sa duha ka libo lima ka gatus ug kaluhaan ka tuig sa kasuko sa Dios nga gipahamtang batok sa amihanang gingharian sa Israel, nga nagsugod sa 723 BC.

Kon gitamod ug gisuportahan sa Adventism ang “pito ka panahon” niadtong 1863, hapit na gayod dili mahimo kang Uriah Smith ang pagpalusot sa maong kabuang mahitungod sa bersikulo traynta’y-sais, kay ang “kapungot” unta nasabtan ingon nga nagrepresentar sa unang kapungot sa Dios nga “pito ka panahon,” ug busa walay bisan unsang kalabutan sa Pransiya. Ang pagdugang sa kahibalo niadtong 1863 gisuportahan ni Pablo diha sa maong pahayag, ug tungod niini ang pasidaan ni Pablo sa maong pahayag mahitungod niadtong wala modawat sa gugma sa kamatuoran, kondili midawat sa kusog nga limbong, ingon niana tungod sa ilang pagsalikway sa mga kamatuoran nga gipahayag ni Pablo sa maong pahayag. Usa sa maong mga kamatuoran mao ang husto nga pag-ila sa hari sa amihanan diha sa Daniel kapitulo onse, mga bersikulo kwarenta hangtod kwarenta’y-singko.

Niiniining tekstoha, human nga maila ni Pablo ang papa sa Roma, iyang giila ang sunod-sunod nga mga panghitabo sa katapusan sa kalibotan nga nag-una sa Ikaduhang Pag-anhi ni Cristo, nga mao ang hilisgutan sa maong teksto. Siya nagaingon, “unya igapadayag kana nga Dautan.” Kining “dautan” mao ang papa, “nga pagaut-uton sa Ginoo pinaagi sa espiritu sa iyang baba, ug pagalaglagon pinaagi sa kasanag sa iyang pag-anhi.” Unya miingon si Pablo, “Bisan siya, kansang pag-anhi sumala sa paglihok ni Satanas uban ang tanang gahum ug mga ilhanan ug mini nga mga katingalahan.” Si Jesus mao ang “kansang pag-anhi sumala sa paglihok ni Satanas.”

Ang milagrosong pagbuhat ni Satanas mao ang yugto sa panahon sukad sa hapit nang umaabot nga Balaod sa Domingo hangtod nga mitindog si Miguel ug ang panahon sa pagsulay sa tawo matapos. Si Satanas walay nahimo nga mga milagro sa panahon sa Pito ka Ulahing mga Hampak nga gibubo sukad sa pagtapos sa panahon sa pagsulay hangtod sa pagbalik ni Cristo.

“Miingon si Cristo, ‘Pinaagi sa ilang mga bunga maila ninyo sila.’ Kon kadtong pinaagi kanila gihimo ang mga pagpang-ayo andam, tungod niining mga pagpadayag, sa pagpasantop sa ilang pagpasagad sa balaod sa Dios ug magpadayon sa pagkamasupilon, bisan pa kon sila may gahum sa bisan unsa ug sa tanang sukod, wala kini magpasabot nga anaa kanila ang dako nga gahum sa Dios. Sa kasukwahi, kini mao ang gahum sa pagbuhat ug mga milagro sa dakong maglilimbong. Siya usa ka malapason sa moral nga balaod, ug gigamit niya ang matag paagi nga iyang mamandoan aron pagbulagon ang mga tawo sa tinuod nga kinaiya niini.

Gipahimangnoan kita nga sa ulahing mga adlaw siya magabuhat uban sa mga ilhanan ug bakak nga mga katingalahan. Ug ipadayon niya kining mga katingalahan hangtod sa pagtapos sa panahon sa pagsulay, aron iyang itudlo kini ingon nga ebidensiya nga siya usa ka manulonda sa kahayag ug dili sa kangitngit.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 911.

Gipaila ni Pablo nga adunay usa ka pagkahulog sa pagtoo nga mouna sa pagpadayag sa kapapahan, ug nga ang Ikaduhang Pag-anhi ni Cristo mahitabo “human” sa kahibulongang paglihok ni Satanas. Ang kahibulongang paglihok ni Satanas magsugod sa balaod sa Domingo sa Tinipong Bansa sa Amerika, ug matapos sa pag-abot sa pagtapos sa panahon sa gracia ug sa pito ka ulahing

mga hampak. Ang kahibulongang paglihok ni Satanang magsugod sa balaod sa Domingo sa Tinipong Bansa sa Amerika.

“Pinaagi sa mando nga nagpatuman sa pagkatukod sa Kapapahan nga supak sa balaod sa Dios, ang atong nasud sa hingpit magapahilayo sa pagkamatarong. Sa dihang ang Protestanteismo mopataas sa iyang kamot tabok sa bung-aw aron mokupot sa kamot sa gahum sa Roma, sa dihang molabang siya ibabaw sa kahiladman aron makiglamano sa Espiritismo, sa dihang, ilalom sa impluwensya niining tulo-ka-pilo nga panaghiusa, ang atong nasud mosalikway sa matag baruganan sa iyang Konstitusyon ingon nga usa ka Protestante ug republikano nga panggamhanan, ug maghimo ug pamaagi alang sa pagkaylap sa mga bakak ug mga limbong sa kapapahan, nan mahibalo kita nga miabot na ang panahon alang sa kahibulongang paglihok ni Satanang ug nga haduol na ang katapusan.” Testimonies, tomo 5, 451.

Ang balaod sa Domingo mao ang katapusan sa ikaunom nga gingharian, ang mananap sa yuta sa Pinadayag kapitulo trese. Ang mananap sa yuta nagsugod sa paghari sa katapusan sa usa ka libo duha ka gatus ug kan-uman ka tuig sa pagmando sa kapapahan niadtong 1798. Busa ang kapapahan gipadayag sa tuig 538, bisan pa nga ang iyang buluhaton sa pagkuha sa pagdumala sa kalibutan aktibo na sa dihang gisulat ni Pablo ang iyang mga pulong. Sa wala pa ang tuig 538, adunay usa ka pagkahulog palayo nga magauna sa pagpadayag sa tawo sa sala, nga nagalingkod sa templo sa Dios.

Ang pagpalayo sa kamatuoran gilarawan pinaagi sa iglesia sa Pergamos sa dihang ang Cristohanong iglesia mikompromiso sa relihiyon sa paganismo, ingon nga gisimbulo sa emperador nga si Constantine. Giila ni Pablo ang mga mahinungdanong timaan sa tagna nga kinahanglan mahinabo sa dili pa ang Ikaduhang Pag-anhi ni Cristo. Human niya masaysay pag-usab ang iyang gitudlo kaniadto sa mga taga-Tesalonica, siya nangutana dayon kon wala ba nila mahinumdomi nga iya na silang gitudloan kaniadto niining mga kamatuorana? Unya gipahinumdoman niya sila nga kinahanglan usab nilang hinumdoman nga iya silang gitudloan nga adunay usa ka gahum nga “nagapugong” sa pagka-papa “aron” ang pagka-papa “ikapadayag sa iyang panahon?” Ang pulong nga “nagapugong” nagpasabot sa pagpugong o paglikay. Ang pulong nga “nagapugong” sa ulahi sa maong sama nga pahayag gihubad nga “karon nagapugong.”

Busa husto nga ang maong pahayag gihulagway ingon nga: “Ug karon kamo nahibalo kung unsa ang nagapugong sa kapapahan, aron ang kapapahan ikapadayag sa iyang kaugalingong panahon. Kay ang tinago sa pagkadili-matarong (ang kapapahan) nagabuhat na daan: apan siya lamang nga karon nagapugong sa kapapahan, magpadayon sa pagpugong sa kapapahan hangtod nga siya tangtanganon gikan sa dalan.” Sa dihang naila ni William Miller kining pahayag sa Thessalonians, iyang nasabtan nga ang gahum nga nakapugong sa kapapahan sa pagsaka ngadto sa trono sa kalibotan sa tuig 538 mao ang pagano nga Roma, ug nga ang pagano nga Roma nagapugong sa pagsaka sa gahum sa kapapahan hangtod nga ang pagano nga Roma “tamtanganon gikan sa dalan.”

“Sulod sa napulog-duha ka tuig nga ako usa ka deista, gibasa ko ang tanang kasaysayan nga akong makaplagan; apan karon nahigugma na ako sa Biblia. Nagtudlo kini mahitungod kang Jesus! Apan sa gihapon daghan pa gayod sa Biblia ang mangitngit alang kanako. Sa 1818 o 19, samtang nakigsulti ako sa usa ka higala nga akong gibisita, ug nga nakaila kanako ug

nakadungog sa akong pagsulti sa dihang ako deista pa, nangutana siya kanako sa usa ka paagi nga may dakong kahulogan, ‘Unsay imong hunahuna niining tekstoha, ug niana?’ nga nagtumong sa mga daang teksto nga akong gisupak sa dihang deista pa ako. Nasabtan ko kon unsay iyang tuyo, ug mitubag ako—Kon tagaan mo lamang ako ug panahon, isulti ko kanimo kon unsay ilang kahulogan. ‘Pila ka taas nga panahon ang imong gikinahanglan?’ Wala ako mahibalo, apan isulti ko kanimo, mitubag ako, kay dili ako makatuo nga ang Dios mihatag ug kapadayagan nga dili masabtan. Unya nakahukom ako sa pagtuon sa akong Biblia, nga nagatuo nga akong mahibal-an kon unsay gipasabot sa Balaang Espiritu. Apan sa diha-diha nga nahimo ko kining hukoma, miabut kanako ang hunahuna—‘Pananglitan makakita ka ug usa ka pahayag nga dili nimo masabtan, unsa man ang imong buhaton?’ Unya miabut sa akong hunahuna kining paagiha sa pagtuon sa Biblia:—Kuhaon ko ang mga pulong sa maong mga pahayag, ug subayon ko kini sa tibuok Biblia, ug niining paagiha mahibal-an ko ang ilang kahulogan. Anaa kanako ang Concordance ni Cruden, nga sa akong paghunahuna mao ang labing maayo sa kalibotan; busa gikuha ko kana ug ang akong Biblia, ug milingkod ako sa akong lamesa, ug wala na moy laing gibasa gawas sa diyaryo sa diyutay lamang, kay determinado ako nga mahibaloan kon unsay kahulogan sa akong Biblia.

“Nagsugod ako sa Genesis, ug nagpadayon sa pagbasa nga hinay-hinay; ug sa dihang miabut ako sa usa ka teksto nga dili ko masabtan, gisusi ko ang tibuok Biblia aron mahibaloan kung unsa ang kahulogan niini. Human ko masubay ang Biblia niining paagiha, O, daw unsa ka masidlak ug mahimayaon ang kamatuoran nga mipadayag! Nakaplagan ko ang akong gisangyaw kaninyo. Nakatino ako nga ang pito ka panahon natapos niadtong 1843. Unya nahiabot ako sa 2300 ka adlaw; gidala nila ako ngadto sa mao ra nga konklusyon; apan wala gayod ako maghunahuna sa pagpangita kon kanus-a moanhi ang Manluluwas, ug dili ko kini matuohan; apan ang kahayag miigo kanako sa hilabihan ka kusog nga wala ako mahibalo kon unsay akong buhaton. Karon, mihunahuna ako, kinahanglan kong isul-ob ang mga espwela ug mga breeching; dili ako molabaw sa kusog kay sa Biblia, ug dili usab ako magpabilin sa luyo niini. Bisan unsa ang ginatudlo sa Biblia, akong kupotang lig-on. Apan sa gihapon may pipila ka mga teksto nga dili ko masabtan.”

“Mao kana ang iyang kinatibuk-ang paagi sa pagtuon sa Biblia. Sa laing higayon iyang gipahayag ang iyang paagi sa pagtino sa kahulogan sa teksto nga ania sa atong atubangan—ang kahulogan sa ‘ang adlaw-adlaw.’ ‘Mipadayon ako sa pagbasa,’ miingon siya, ‘ug wala ako’y hingkaplagang laing kahimtang diin kini makita gawas sa Daniel. Unya gikuha ko kadtong mga pulonga nga nagbarog nga may kalabutan niini, “kuhaa.” Iyang kuhaon ang adlaw-adlaw, “sukad sa panahon nga ang adlaw-adlaw pagakuhaon,” ug uban pa. Mipadayon ako sa pagbasa, ug naghunahuna ako nga wala ako’y makitang kahayag sa teksto; sa katapusan nahiabot ako sa 2 Thessalonians 2:7–8. “Kay ang tinago sa pagkadili-matarong nagabuhat na; ang nagapugong karon magapugong hangtod nga siya mapapas gikan sa dalan, ug unya ang daotan igapadayag,” ug uban pa. Ug sa nahiabot na ako nianang tekstoha, O, pagka tin-aw ug mahimayaon sa kamatuoran nga mipadayag! Anaa ra diay kini! mao kana “ang adlaw-adlaw!” Karon, unsa man ang buot ipasabot ni Pablo sa “ang nagapugong karon,” o nagababag? Pinaagi sa “ang tawo sa sala,” ug “ang daotan,” gipasabot ang Pagkapapa. Bueno, unsa man ang nagababag sa Pagkapapa aron kini ikapadayag? Ngano, mao kana ang Paganismo; busa, “ang adlaw-adlaw” kinahanglan nga nagapasabot sa Paganismo.’ William Miller, Apollos

Hale, The Second Advent Manual, 65, 66.

Kon wala ang pagsabot nga ang “adlaw-adlaw” diha sa basahon ni Daniel usa ka simbolo sa paganismo, si Miller lisod unta kaayo sa pagpalambo sa balangkas nga iyang gitukoran sa iyang estruktura sa tagna. Ang “adlaw-adlaw” makita sa makalima diha sa basahon ni Daniel, ug sa kanunay gisundan kini sa usa ka simbolo sa papado. Ang ebidensiya nga ang “adlaw-adlaw” diha sa basahon ni Daniel mao ang paganismo makita diha sa sulat ni Pablo ngadto sa mga Taga-Tesalonica. Usa sa labing mabug-at nga mga pasidaan diha sa Pulong sa Dios makita didto, kay didto si Pablo sa tin-aw nag-ingon nga kadtong wala mahigugma sa kamatuoran pagapadad-an ug kusog nga limbong. Ang kamatuoran nga gituyo pagbutang didto sa Tesalonica mao ang pag-ila sa kalambigitan sa paganismo ngadto sa papado, ug ang pagsalikway nianang kamatuoran maoy pagsiguro nga ang kusog nga limbong mao ang sangpotanan nianang pagsalikway.

Padayonon nato kining hilisgutan sa sunod nga artikulo.

Pagpabilin kamo sa inyong kaugalingon, ug kahibulong; singgit kamo, oo, maninggit: sila nangahubog, apan dili tungod sa bino; sila nangapaling, apan dili tungod sa ilimnong makahubog. Kay gibuboan kamo sa Ginoo sa espiritu sa halalum nga pagkatulog, ug gitak-uban niya ang inyong mga mata: ang mga propeta ug ang inyong mga punoan, ang mga manalagna, iyang gitabonan. Ug ang panan-awon sa tanan nahimong alang kaninyo sama sa mga pulong sa usa ka basahon nga sinilyohan, nga itugyan sa usa nga may kahibalo, nga magaingon, Basaha kini, nangaliyupo ako kanimo: ug siya moingon, Dili ako makahimo; kay kini sinilyohan man: Ug ang basahon itugyan ngadto kaniya nga walay kahibalo, nga magaingon, Basaha kini, nangaliyupo ako kanimo: ug siya moingon, Wala akoy kahibalo. Busa miingon ang Ginoo, Sanglit kining katawhan nagapahaduol kanako pinaagi sa ilang baba, ug pinaagi sa ilang mga ngabil nagapasidungog kanako, apan gipahalayo nila ang ilang kasingkasing gikan kanako, ug ang ilang kahadlok kanako gitudlo pinaagi sa sugo sa mga tawo: Busa, ania karon, magpadayon ako sa pagbuhat sa usa ka kahibulongang buhat taliwala niining katawhan, usa gayud ka kahibulongang buhat ug usa ka katingalahan: kay ang kaalam sa ilang mga manggialamon mawagtang, ug ang salabutan sa ilang mga mabuot tagoon. Alaut kanila nga nagapangita sa halalum nga paagi aron pagtagoan ang ilang tambag gikan sa Ginoo, ug ang ilang mga buhat anaa sa kangitngit, ug sila nagaingon, Kinsa ba ang makakita kanato? ug kinsa ba ang makaila kanato? Sa pagkamatuod ang inyong pagbalit-ad sa mga butang pagaisipon ingon sa kolonhonon nga yutang-kulonon: kay magaingon ba ang binuhat mahitungod kaniya nga nagbuhat niini, Wala niya ako buhata? o magaingon ba ang butang nga hinulma mahitungod kaniya nga naghimo niini, Wala siyay salabutan? Isaias 29:9–16.